

om et Andragende fra Universitetet om at forhøje den Sum, som Staten yder Folkeuniversitetet, med et yderligere Bidrag paa 2,000 Kr. Hensigten med denne Sum er at drage nye Kredse af Tilhørere ind under Folkeuniversitetets Virksomhed. Det er i Virkeligheden i høj Grad heldigt, og jeg kan vel sige paatrængende nødvendigt, dersom denne Bevægelse ikke skal komme ind i en stærk Tilbagegang, som i saa Tilfælde næsten ikke vil være til at standse. Folkeuniversitetets Opgave er jo at virke i den videnskabelige Kultursprednings Tjeneste, og dets Virksomhed har kunnet glæde sig ved en meget stor Tilslutning. Saaledes blev der i 1901 holdt 72 Foredragsrækker rundt i forskellige Kommuner her i Landet, væsentlig Købstadkommuner. Men der har været en stærk Tilbagegang. I 1905 var Rækkernes Antal kun 65, og i 1916 har Foredragsrækkernes Tal kun været 41, og Rækkerne er tilmed gennemgaaende kortere, end de var til at begynde med. Dette skyldes ikke en Mangel paa Interesse fra Universitetets Side. Universitetet har vist denne Opgave en ganske overordentlig Interesse. Der er blevet arbejdet med stor Iver, og efterhaanden som Sagen er blevet ældre, har man ogsaa søgt at finde nye Former for denne videnskabelige Kulturspredning. Naar jeg derfor skal forklare mig, hvad der er i Vejen, kommer jeg til det Resultat, at Folkeuniversitetet endnu ikke rigtig har faaet fat i den Gruppe af Befolkningen, som er de egentlige naturlige Elever. Det er nemlig den store brede Arbejderbefolkning ude i vore Provinsbyer. Men Arbejderne har ikke Raad eller mener ikke at have Raad til at ofre de ikke ubetydelige Pengemidler, som der skal til for at faa Del i denne udviklende videnskabelige Undervisning. Derfor er det i de allerfleste Byer overvejende de velstillede Befolkningslag, der deltager i Folkeuniversitetets Undervisning. Det maa imidlertid ikke tydes saadan, at Arbejderne ikke skulde have Interesse for den Art aandelig Paavirkning. Vi har nemlig her i København en Institution, som i sit Væsen ganske svarer til Folkeuniversitetet. Det er de Heegaardske Foredragsrækker, som økonomisk hviler paa et Leget, stiftet af afdøde Heegaard. Disse Foredragsrækker indbyder Folk til ganske gratis at høre videnskabelige Foredrag i almenfattelig Form, og de har vundet en saadan Velvillie hos Befolkningen, at der, naar man holder disse Foredrag her i København, er helt fuldt Hus

i de store Sale, hvor Arbejderne plejer at komme: Rømersgades eller Enghavevejens store Sal eller den store Sal ude paa Jagtvejen. Det viser sig altsaa, at det ikke er manglende Interesse hos Arbejderbefolkningen, der er Skyld i, at de ikke kommer til Folkeuniversitetets Foredrag ude i Provinsbyerne. Jeg tror derfor, det vilde være et stort Fremskridt, dersom den høje Rigsdag vilde sætte Universitetet i Stand til at gøre det Forsøg, det ønsker at gøre paa at vinde de ubemidlede Befolkningslag ude i Provinsbyerne, ved at bevilde de 2,000 Kr., om hvilke der har været holdt Samraad, og jeg tillader mig derfor at lægge et godt Ord ind for, at der til tredje Behandling kommer et Ændringsforslag gaaende ud paa, at de 2,000 Kr. bevilges.

Der har dernæst været afholdt et andet Samraad, der staar omtalt i Betænkningen Sp. 325, Nr. 141 under Titelen: Statens højere Almenskolevæsen. Der staar: „Ved Samraad er forhandlet om Nedsættelse af en Kommission til Overvejelse af en Omordning af Skolevæsenet“. Jeg forstaar dette saaledes, at trods det, at Titelen gaar ud paa, at det er Almenskolevæsenet, saaledes at man altsaa kunde tænke sig, at det var Almenskoleloven af 1903, der havde været Samraad om, er det hele det offentlige Skolevæsen, om hvilket der har været holdt et Samraad. Idet jeg gaar ud fra, at denne Opfattelse er rigtig, takker jeg det ærede Finansudvalg, fordi det har taget denne Sag, som jeg førte frem ved Finanslovens første Behandling, op til Drøftelse. Det glæder Socialdemokratiet, at man har vist denne Sag velvillig Interesse; saa kan der forhaabentlig ved en anden Lejlighed forhandles yderligere om, hvad der eventuelt kan være at gøre med Hensyn til dette Spørgsmaal.

Endelig vil jeg til Slutning udtale, at jeg ganske tiltræder de Bemærkninger, den ærede Ordfører for Udvalget (Mads Larsen) gjorde angaaende Ungdomsskolen. Det er meget beklageligt, at denne Sag endnu har en saa ringe Interesse ude i Befolkningen, endskønt Lovgivningsmagten ved sine Bevillinger ikke alene har lagt Interesse for Dagen, men endogsaa direkte har opfordret Befolkningen til at fremme Ungdomsskolen. Det glæder mig, at den ærede Ordfører stillede i Udsigt, at man vil overveje, om der ikke kan findes nye og mere virksomme Former for at fremme Ungdomsskolens Sag her i vort Land.